

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE CORPUL NAȚIONAL AL POLIȚIȘTILOR

BIROUL EXECUTIV CENTRAL

INFORMARE

În cadrul activităților de dialog social desfășurate de Ministerul Afacerilor Interne și partenerii sociali din domeniul de activitate al ministerului și în conformitate cu prevederile Legii nr. 62/2011 a Dialogului Social și ale Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 90/2013, ambele cu modificările și completările ulterioare, în ziua de miercuri, 21 septembrie 2017, ora 17.00, la sediul Ministerului Afacerilor Interne din Piața Revoluției nr. 1A, a avut loc ședința Comisiei de Dialog social.

Ședința a fost condusă de doamna ministru Carmen Dan, la întâlnire participând Corpul Național al Polițiștilor și reprezentanți ai organizațiilor sindicale reprezentative.

Pe ordinea de zi s-a aflat **Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice**, aceasta reprezentând un prim demers de intervenție normativă asupra *statutului polițistului*, pe segmentul de întărire a autorității.

Prin proiectul de Lege prezentat, Ministerul Afacerilor Interne propune o serie de măsuri care să conducă la creșterea capacității de intervenție în domeniul ordinii și siguranței publice, prin aceasta înțelegându-se instituirea *instrumentelor legale necesare exercitării atribuțiilor de serviciu sau îndeplinirii misiunilor*, dar și a celor necesare asigurării unei protecții juridice și, mai ales, fizice, a personalului angrenat.

Măsurile propuse de MAI sunt însoțite și de o serie de *garanții oferite cetățeanului*, care, prin texte de lege predictibile va cunoaște care îi sunt drepturile, căror obligații trebuie să se conformeze, care sunt limitele de acțiune ale polițistului, motivele utilizării unor mijloace din dotare, ș.a.m.d.

Prin proiectul de lege se propune amendarea următoarelor acte normative:

A. Legea nr.61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice

- a) Dacă **după aplicarea amenzii** prevăzute de lege, se **continuă încălcarea legii, prin ignorarea avertismentelor lansate de agentul constator**, și prin aceasta este **adusă o tulburare sau împiedicare a folosirii normale a unor locuințe**, fapta va fi considerată infracțiune și pedepsită cu **închisoare de la 1 la 5 ani**. De reținut că **faptele prevăzute de Legea nr.61/1991 vor fi în continuare sancționate contravențional, aplicarea amenzii va fi în continuare instrumentul principal de restabilire a ordinii publice**. Totuși, se consideră că **repetarea sau refuzul** de a înceta săvârșirea faptelor, după ce agentul constator **avertizează asupra consecințelor**, trebuie să conducă la **măsuri mai drastice**, de natură **penală**.

- b) Aplicarea unei amenzi contravenționale împotriva celor care **împiedică organele de ordine publică să legitimeze sau să conducă o persoană la sediul poliției** se dovedește a fi ineficientă. Pentru acest motiv, se propune incriminarea și pedepsirea cu **închisoarea de la 6 luni la 3 ani** sau cu **amendă** a faptei persoanei care, **deși este avertizată cu privire la consecințele legale** la care se expune, **împiedică în orice mod organele de ordine publică de a-și îndeplini, în condițiile legii, obligații de serviciu.**
- c) Se propune incriminarea faptei de a **întrebuința în public cuvinte ori gesture jignitoare sau obscene** în mod **nemijlocit** la adresa unui organ de urmărire penală sau de ordine publică, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, și pedepsirea cu închisoare de **la 3 luni la un an** sau cu **amendă**.

B. **Legea 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române**

- a) **Protecția polițistului, cu respectarea drepturilor persoanei. Politistul va avea dreptul să solicite** oricărei persoane care face obiectul unor măsuri polițienești, **să țină mâinile la vedere și/sau să adopte o poziție inofensivă** care exclude săvârșirea unei acțiuni violente îndreptate împotriva acestuia ori fuga. Totodată, pentru a menține un **echilibru just**, este necesară **crearea unor mecanisme de protecție/garanții:**

- o pe de o parte, **polițistul nu va putea să solicite adoptarea poziției culcat** dacă persoana vizată este o femeie cu semne vizibile de sarcină, o persoană cu semne vădite de invaliditate sau este un copil;
- o pe de altă parte, se va **prezuma** că există **intenția unei acțiuni violente** îndreptate împotriva polițistului, fapta oricărei persoane de a se apropia de acesta după ce, în prealabil, a fost somată prin cuvintele „Stai, poliția! – Nu te apropia!”; nesupunerea justifică utilizarea de către polițist a forței și, după caz, a mijloacelor din dotare, cu aplicarea regulilor specifice.

- b) **Legitimarea și stabilirea identității.** Legea în vigoare stabilește că polițistul are dreptul să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii că acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală. Textul poate fi îmbunătățit, prin **enumerarea explicită, detaliată, a situațiilor în care se justifică o astfel de măsură**; de asemenea, modalitățile în care polițistul poate acționa trebuie să fie cunoscute, atât de acesta, cât și de cetățean:

- o verificarea unui act de identitate, a unui act prevăzut cu fotografie;
- o ascultarea declarațiilor persoanei;
- o verificarea, pe loc, în bazele electronice de date la care are acces polițistul
- o fotografierea, procesarea amprentelor, semnalmentelor și semnelor particulare ale persoanei, măsuri realizate la sediul poliției;
- o publicarea unei fotografii, înregistrări, schițe sau descrieri a persoanei, dacă există o convingere rezonabilă că această măsură va ajuta la stabilirea identității persoanei.

Textul de lege va permite ca ultimele două activități să se poată realiza chiar fără consimțământul persoanei, câtă vreme acestea se circumscriu scopului identificării persoanei.

- c) **Conducerea la sediul poliției, controlul corporal, al bagajelor și vehiculului persoanei. Controlul corporal, al bagajelor și vehiculului** persoanei legitimate se va face în scopul **ridicării bunurilor supuse confiscării**, în situația în care, datorită locului, momentului,

circumstanțelor, ori comportamentului, există suspiciunea că astfel de bunuri se găsesc asupra acesteia. Controlul corporal se va face **sumar** și cu **respectarea demnității umane**. Controlul corporal se efectuează de către **o persoană de același sex** cu persoana controlată, **cu excepția** situației în care este necesară deposedarea de o armă de foc sau armă albă a cărei deținere este vizibilă sau cunoscută. Concomitent, se stabilesc **drepturile persoanei conduse** la sediul poliției:

- de a fi **informată** cu privire la motivele conducerii și la drepturile ce-i revin;
- de a fi **asistată de un avocat**, potrivit legii, precum și de a nu da nici o declarație fără prezența acestuia, cu excepția comunicării datelor de identificare;
- de a **solicita informarea** unui membru de familie sau a altei persoane desemnate de aceasta cu privire la măsura luată;
- de a **solicita informarea** reprezentanților diplomatici ai statului de proveniență, în cazul cetățenilor străini;
- de a **comunica prin interpret** sau prin intermediul unei **persoane cu aptitudini de comunicare**, în situația în care nu vorbește sau nu înțelege limba română ori nu se poate exprima.

Informarea persoanei trebuie să se realizeze **în cel mai scurt timp posibil** de la momentul sosirii la sediul poliției. În cazul **minorului** sau al persoanei **lipsite de capacitate de exercițiu**, polițistul va avea obligația de a **informa reprezentantul legal** cu privire la măsura luată. Dacă persoana condusă la sediul poliției prezintă **simptome vizibile care necesită asistență medicală de urgență**, în cel mai scurt timp, **polițistul solicită serviciilor specializate acordarea acestei asistențe**.

Verificarea situației persoanei conduse la sediul poliției și luarea măsurilor legale se realizează **în cel mult 24 de ore, ca măsură administrativă**. **Odată realizată identificarea** persoanei, polițistul are obligația de a **permite acesteia să părăsească sediul poliției**; la împlinirea termenului de 24 de ore, **persoana are dreptul să părăsească sediul poliției, chiar dacă identitatea sa nu a putut fi stabilită**. Excepție vor face situațiile în care se dispune reținerea ori arestarea preventivă sau în care persoana face obiectul unei măsuri legale care justifică reținerea sa.

d) Folosirea forței. **Folosirea forței** presupune utilizarea **forței fizice**, inclusiv prin aplicarea unor procedee de autoapărare sau lovituri, și/sau a **mijloacelor din dotare**. În proiectul de lege, se propune ca **folosirea forței să fie subordonată principiilor necesității, gradualității și proporționalității**, acest lucru fiind posibil prin **norme cuprinzătoare și clare**. În acest fel, *modalitățile, procedurile și, în general, condițiile în care acționează* polițistul vor fi cunoscute inclusiv de cetățean.

e) Obligația polițistului de a înlătura pericole care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor Deși **există o obligație** clară, a polițistului, de a lua măsurile necesare pentru **înlăturarea pericolelor** care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, **legea nu stabilește și condițiile** în care aceasta ar trebui să fie îndeplinită. Instituirea unor reguli exacte devine necesară atunci când intervenția presupune pătrunderea într-un spațiu privat și:

- există suspiciunea că în acel spațiu se află o persoană a cărei viață sau integritate corporală este pusă în pericol sau o persoană decedată;
- în acel spațiu se află autorul unei infracțiuni flagrante sau al unui act terorist.

Totodată, în situațiile enumerate, **polițistul va putea folosi forța:**

- o dacă există motive temeinice pentru a anticipa rezistență armată sau alte tipuri de violență ori există un pericol cu privire la distrugerea probelor;
- o în cazul unui refuz sau dacă nu a fost primit niciun răspuns la solicitările polițistului de a pătrunde în acel spațiu.

f) Obligația de a proteja persoane conferirea **dreptului polițistului de solicita intervenția** autorităților competente sau de a sesiza reprezentantul legal, atunci când, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, identifică persoane care, din cauza vârstei sau stării fizice ori psihice se află în dificultate și este necesară luarea unor măsuri de protecție. De asemenea, **autoritățile competente sau reprezentantul legal vor fi obligate să intervină** de îndată.

g) Înregistrarea intervențiilor polițienesti Acțiunile polițistului vor putea fi înregistrate cu mijloacele audio-video sau foto din dotare, fără consimțământul persoanelor. Înregistrările se vor realiza în scop de prevenire, cercetare și combatere a infracțiunilor, precum și pentru menținerea și asigurarea ordinii publice.

C. Ordonanța de urgență a Guvernului nr.104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române

Potrivit legii în vigoare, în executarea atribuțiilor de serviciu, polițistul de frontieră exercită o serie de drepturi, referitoare la legitimarea și stabilirea identității persoanelor, conducerea acestora la sediul poliției de frontieră. De asemenea, potrivit legii, polițistul de frontieră are dreptul să folosească forța fizică și mijloacele din dotare, în raport cu natura și cu gradul de împotrivire a persoanei care a săvârșit o faptă ilegală și cu respectarea strictă a legii. Având în vedere identitatea metodelor de acțiune, pentru exercitarea acestor drepturi profesionale, precum și necesitatea de a asigura persoanelor garanțiile necesare, se propune ca detaliierile anterior prezentate să facă obiectul și al unor intervenții asupra OUG nr.104/2001.

D. Legea nr.17/1996 privind regimul armelor de foc și al munițiilor

Nu în toate situațiile este suficientă **imobilizarea** celor împotriva cărora se execută uzul de armă, mai ales când, de partea cealaltă a deciziei stă nevoia de a proteja viața, sănătatea sau integritatea unor persoane. În astfel de momente, când polițistul se află într-o **situație limită** generată de **obligația de a proteja persoanele** împotriva unor acțiuni ilegale și **existența unui pericol grav, iminent și care nu poate fi înlăturat altfel**, este necesar să se poată face uz de armă, pentru **neutralizarea** persoanei împotriva căreia se execută. Pentru aceste motive, se propune o intervenție asupra Legii nr.17/1996, prin completarea în mod corespunzător a art.51.

Cu privire la proiectul prezentat au existat observații, doamna ministru propunând o nouă întâlnire, Luni 25 septembrie 2017, pentru a fi dezbătute toate aceste propuneri.

În raport de demersurile viitoare, vă vom informa.

BIROUL EXECUTIV CENTRAL

